

Gökkuşağı

Öyküleri

Murat Çiftkaya

GENÇ HAYAT

İçindekiler

Kara Kıtadan Şeker Beyazı Öyküler

Dünyanın En Tatlı ve En Tatsız Şeyi.....	15
Mutlu Adam.....	17
Mendil.....	20
Aslanın Üç Tüyü.....	25
Bilgelik, Sağlık, Zenginlik.....	28
En Yüksekçe Kim Uçabilir?.....	30
Değersiz Adam.....	33
Ebu Nuvasi Evini Nasıl Sattı?.....	40
İtaatkâr Oğul.....	41
Ziyafet.....	46
Kim Kahraman?.....	48
Akıllı Şef ve Akıllı Karısı.....	51
Ebu Nuvasi ve Hırsızları.....	57
Başkalarına Hizmet Eden Kral.....	62
Akıllı Çiftçi.....	66

Uzak Doğu'dan Bize Yakın Öyküler

Üç Öğüt.....	71
Sihirli Pirinç Kâsesi.....	74
Matsuyama'nın Aynası.....	82
Taş Ustası.....	86
Hindistancevizleri.....	91
Ayna.....	92

Orta Doğu'dan En Güzel Öyküler

Ekmeğın Kokusu.....	97
Kum ve Kaya Üstüne.....	99
Müşkil Küşa.....	101
Ayı Kurtarmak.....	107
Kim Uğursuz?.....	108
Cimri Aęa ve Akıllı Uşak.....	110

Kızılderililerden Bilgece Öyküler

İyilik ve Kötülük.....	115
En Güçlü Kim?.....	117

Asya'dan Öyküler

Dürüst Hırsız.....	123
Renklerin Ustası.....	128

Çam Kozalakları.....	132
İşçi ile Çar	135
Sağırlar Köyü.....	137
Sihirli Bulgur Pilavı.....	141
Hırslı Maymun.....	145
Küçük Zeki Kız.....	146

Avrupa'dan Öyküler

İnsanın Karnı Ne Zaman Doyar?	153
Çöpüne Bak Kızını Al.....	157
Şeker ve Tuz.....	159
Gothamlı On İki Adam.....	162

ÖNSÖZ

Masal/mesel, en eski çağlardan bugüne, hemen her toplumda var olan ortak bir kültürdür. Yüzyılların içinden süzülüp gelen ve hâlâ anlatılan Kelile ve Dimne'den Binbir Gece Masalları'na, Ezop'tan daha yakınlardaki Andersen'e kadar Doğu-Batı ayrımını dinlemeyen bu kültürel yön, bize aynı şeyi söylüyor: Masalsız yaşanmaz!

Bu kitabı hazırlarken, dikkatimizi çeken bir husus, birbirinden binlerce kilometre uzaklıktaki toplumların bazı masallarının/öykülerinin birbirine son derece benziyor oluşuydu. İsimler, yerler farklı ama kurgu ve kıssadan hisse hemen hemen aynıydı. Hatta bu benzerlikler üzerine yapılmış birçok akademik çalışma mevcuttu.

Daha yakına geldiğimizde, Nasreddin Hoca'nın benzer isimlerle (Molla Nasreddin gibi) başta Afgan, İran ve Arap olmak üzere birçok doğu ülkesinde binlerce öy-

külere kahramanlık yaptığını gördük. Bu, Nasreddin Hoca ile kuşaktan kuşağa aktarılan bilgeliğin “senin/benin” değil “hepimizin” olduğunu göstermesi açısından anlamlı değil mi sizce de?

Tıpkı semavi kitaplarda anlatılan meseller gibi onlardan ilhamla anlatılan masallar da aslında birçok hakikate, bilgeliğe ve manevi derslere mecralık yapıyor. Bununla birlikte, Doğu ve Batı’da masalların/öykülerin görevi aynı değil. Batıda masal için önemli olan masalın ya da öykünün kendisi. Doğu kültüründe ise öyküden çıkarılacak ders, yani kıssadan hisse, önemli. (Masal Estetiği,

Doç.Dr. Ali Fuat Bilkan, Timaş Yayınları)

O yüzden, bu derlemede, sadece Doğu’dan değil Batı’dan seçilen masallar/öykülerde de “hisseli kıssa”ların ağırlıkta olmasına özen gösterildi. Elinizdeki kitap, yüzlerce sayfalık birkaç kitabı dolduracak kadar çok biriken öykülerden titizlikle seçilenlerle oluşturuldu. Kitaptaki öykülerin “gerçekçi” olmasına, olağanüstü özelliklerle dolu olmamasına, maceraların ötesinde zamanı aşan hikmetler içermesine dikkat edildi.

Sonuçta ortaya çıkan öykülerin, ayrı coğrafyalardan alınan farklı renk tonlarıyla küçük de olsa ayrı bir gökkuşağı oluşturacağını ümit ediyoruz. Gökkuşağı Öyküleri’ni daha çok “genç” okuyucuların beğeneceği-

ni zannediyoruz, ama “büyük” okuyucuların da bu kitaptan hissesiz kalmayacaklarından eminiz. Birbirine benzeyen değil, birbirini tamamlayan kitapların oluşturduğu Hava, Su, Toprak, Öykü Dizisi’ne Gökkuşuğu Öyküleri ile umarız ayrı bir renk katmışızdır.

Murat Çiftkaya

Kara Kıtadan
Şeker Beyazı Öyküler

Dünyanın En Tatlı ve En Tatsız Şeyi

Bir zamanlar, yaşlı bir kabile reisi kendisinden sonra kabilenin başına geçecek genç reis adayının ne kadar bilge olduğunu anlamak istedi. Ondan, kendisine iki yemek hazırlamasını istedi. Birinci yemek, dünyanın en güzel lezzeti, ikinci yemek de en kötü ve tatsız yemeği olmalıydı.

Belirlenen günde, genç reis adayı yaşlı reisin önüne çok iyi pişirilmiş, harika derecede lezzetli bir inek dili koydu. Çeşitli sebzelerle süslenmiş bu yemek gerçekten çok lezzetliydi. Ertesi gün, genç adam yaşlı reisin önüne dünyanın en kötü ve lezzetsiz yemeğini getirecekti. Ama genç, yaşlı reisin önüne bir önceki günle tıpatıp aynı yemeği koydu: Bir dil!

Bunun nedenini soran yaşı kabile reisi, alacağı cevapla yerine geçecek adamın kendisinden daha bilge olduğunu anladı:

“Dünyanın en lezzetli şeyi dildir, çünkü hakikati dile getirip insanların iyiliği bulmasına yardım eder. Doğru sözler başka insanları doğru yola yöneltir ve onları cesaretlendirir. Diller sevgi ve ahenk kelimeleriyle bütün kabilemizi bir arada tutar.

Dil, dünyanın en tatlı şeyi olduğu gibi en kötü şeyi de olabilir. Öfke ve yalan söyleyen diller insanları kırar, onları yanlışla yöneltir. Dilin söylediği yalanlarla bir toplum parça parça olur. Bütün silahlardan daha korkunç şekilde kabilemizi felakete sürükleyebilir.”

Mutlu Adam

Yıllar önce, Kuzey Afrika'da çok büyük bir serveti, birçok hanımı ve çocuğu olan ama kendisini hep mutsuz hisseden bir kabile reisi yaşardı. Reis, kendi kendine hep 'Her şeyim var, ama neden bunlar beni mutlu etmiyor? Mutlu olmak için ne yapmalıyım?' diye düşünürdü.

Bir gün yine bu düşüncelerle canı sıkıldığında, uşaklarına bağırdı:

“Neden mutlu olamıyorum ben? Nasıl mutlu olabilirim?”

Uşaklardan birisi reise şöyle seslendi:

“Efendim, gökyüzüne bakın! Ay ve yıldızlar ne kadar harika görünüyorlar! Onlara baktığınızda hayatın da ne kadar güzel olduğunu göreceksiniz ve kendinizi daha mutlu hissedeceksiniz.”